

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays

One Year \$3.00
Six Months \$1.50
AT NEWS-STANDS 3 A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION

ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 448), authorized by the Act of October 4, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 3 CENTAI
PRICE 3 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ANTRADIENIS, LIEPOS (JULY) 6 D., 1920 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1914, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. V. No. 158

Bolševikai Inėjo Minskan ir Lvovan Lenkų Pulkai Pereina Bol- ševikų Pusėn

BOLŠEVIKAI EINA ANT VILNIAUS.

Jie gerai apsiginklavę.

Paryžius, liepos 5. — Iš Varšavos vakar čia pranešta, jog lenkų kariuomenė bėga nuo bolševikų armijų, vadovaujamų gen. Brusilovo. Vietomis lenkai atsimeta didžiausioje betvarkėje.

Bolševikų armijos dangeliuose perėjo Lenkijos rubežius ir paėmė Minską ir Lvovą. Nuo Minsko bolševikai briausios tiesiog ant Vilniaus. Lenkų sparnas Drinsko šone tad be jokio didesnio bolševikų spaudimo turi atsimesti (Reikia pastebėti, kad jei bolševikai paėmė Minską ir Lvovą, tai nereiškia, kad jie būtų perėję Lenkijos rubežius. Nes tie miestai nėra Lenkijos žemėje ir nepriklauso lenkams, kaip jiems nepriklauso Vilnius.)

Lenkai pereina bolševikų pusėn.

Šiaurietiniame fronte, išilgai upės Dauguvos, keli lenkų armijos pulkai su visais ginklais ir su visakuom perėjo bolševikų pusėn.

Iš Varšavos tvirtinama, kad tai bolševikų propagandos pasekmė. Nes jų propaganda kaipokia užkrečiamoji ligą siaučia. Ir prieš ją kovoti nelengva.

Pulkams perėjus, bolševikams paliko platus ruožtas atviras. Tad tuo ruožtu gen. Brusilov kuoveikias pestu-mėjo pirmyn svasias stiprias kolūmnas su tikslu apsiusti lenkus Pripietės pelkėse. Nežinia, dar kaip pavyks Brusilovui tasai žygiui.

Bolševikai gerai apginkluoti.

Apskaitoma, kad šandien prieš lenkus sovietų valdžia turi 350,000 kariuomenės. Kariuomenė aprūpinta kuoveikiasiais kulkosvaidžiais, lauko ir sunkiomis armotomis.

Turi daug ir lektuvų. Ir visai tai kituomet paimta nuo gen. Denikino armijų.

Bolševikų inžinieriniai būriai ypač gerai patvarkyti. Tas prirodo, kuomet bolševikų pulkai apskriai perėjo per Dauguvą ir Berezina. Gen. Brusilovui asistuoja buvusio caro generolai: Polivanov, Akimov, Gutar, Evers, Klobovsky ir kiti. Jis pavakusiai prieš lenkus pavartoja raitariją. Šitai vadovauja gen. Budiennii.

Padėtis kritikinė.

Visais žvilgsniais lenkų padėtis labai kritikinė. Radikalai gaivalai Varšavoje atvirai veikia.

Lenkų vyriausybė dar kartą atsiliepė į talkininkus šaukdamos pagelbos.

Maršalas Foch ir Anglijos generolų štabo priešminkas Wilson išnaujo konferuoja. Norima surasti priemonę kuoveikias pagelbėti lenkams.

IMAMASI KUOASTRIAU- SIŲ PRIEMONIŲ.

Bus įsteigta nacionalė apsigimimo taryba.

Varšava, liepos 6. — Lenkų vyriausybės kontrolė, matyt, bus pavesta nacionalėi apsigimimo tarybai.

Ta sumanymą padarė ir sąlygas padėjo karės taryba ir susuktas specialėn sesijon seimas.

Iš Demokratų Partijos Konvencijos

NEVYSTA DEMOKRA- TAMS NOMINACIJOS.

38 baliotai be jokių pasekmių.

San Francisco, Cal., liepos 6. — Demokratų partijos konvencijoje kandidato į prezidentus nominacijos prasidėjo praėitą penktadienį.

Ir ligi vakar vėlai vakaro negauta jokių geistinių pasekmių.

Ligi sekmadienio 22 kartą buvo baliotota. Vakare išnaujo atlikta 16 baliotavimų. Ir vis be pasekmių.

Tolėsnis baliotavimas prasidės šandien išryto.

Pirmose eilėse vakar stovė-

jo kandidatai: McAdoo, Cox, Palmer, Davis, Glass ir Owen. Vakare Palmer po ilgų nepavykimų atšaukė savo kandidatymą.

Tad lenktynėse pirmoje vietoje paliko McAdoo ir Cox. Bet abudu dar gana toli neturi balsų tiek, kiek jų ištikrų reiktų.

Matyt, pasekmė pasirodys tokia, kaip republikonų partijoje. Po visų nepavykimų delegatų balsai susimes ant ko "juodo arklio", tai yra visai pašalinio žmogaus.

Kai kas nuomonina, jog kartais gali būti nominuotas ir patsai Bryan. Šitas iigus laikus ieško tos ambicijos. Ir jei

LONDONE MIRĖ MAJ. GEN. GORGAS.

Buvo jis garsus chirurgas.

Londonas, liepos 6. — Praėitą sekmadienį čia mirė buvęs Suv. Valstijų armijos chirurgas, majoras generolas William C. Gorgas. Prieš miršiant jis kelias dienas buvo netekęs sąmonės. Nepažino jis artimųjų sau žmonių.

Iš New Yorko Londonan jis atkeliavo gegužės 19 d. Buvo pilnoje sveikatoje. Sekančią dieną jis su savo žmona ir su generolu Noble iškeliavo Bruselin, Belgijon. Tenai karalius Albertas jį dekoravo. Iš Bruselio jis iškeliavo į Coblenz ir iš tenai Londonan sugrįžo gegužės 29.

Ant rytojaus jį pagavo apopleksija. Tuojaus buvo paimtas ligoninėn. Ten jis ir mirė.

Buvo garsus žmogus.

Maj. gen. Gorgas visam pasaulij buvo pagarsėjęs karės medicinoje ir chirurgijoje. Jis Panamoje nugalejo malarijos platintojus uodus (moskitus) ir dėl to buvo galima prakasiti ten žinomas perkasas. Jis Havanoje (Kubos sala) išnaujo geltonąjį drugi. Tą pat atliko ir centralinė Amerikoje.

Anglijos vyriausybės pakviestas jis 1913 metais buvo iškeliavęs pietinėn Aprikon įvesti ten kaikuriose vietose sanitarinę padėtį. Pasekmėje Londono augstosios medikales įstaigos ir Oxfordo universitetas jį apdovanojo augstos garbės laipsniais.

Serbija jo reikalavo.

Per praėjusius dešimtį metų įvairiose pasaulio dalyse jis kovojo prieš visokios rūšies užkrečiamąsias ligas.

Karės pradžioje, kuomet Serbijai palietė šiltinė, majoras gen. Gorgas buvo kviečiamas ton šalin. Bet tuo metu Suv. Valstijos įstojo karėn ir jis buvo reikalingas savosios šalies armijai. Po karės jis išstojo iš armijos tarnybos. Buvo gimęs 1854 metais Mobile, Ala. Chirurgu armijoje išbuvo nuo 1880 metų.

REICHSTAGAS PRIEŠINA- SI RADIKALAMS.

Berlynas, liepos 6. — Vokietijos reichstagas didžiama balsų atmetė neprigulmingų socialistų atstovų reikalavimą išreikšti nepasitikejimą vyriausybei.

tas įvyktų, tuomet demokratų partija nežinia kur nuvažiuotų. Nes prezidento rinkimais nieko nelaimėtų.

Bet ir be Bryano demokratuose yra žmonių, visomenei mažai žinomų.

LIEPOS 6, 1920.

Chicago ir priemiesčiai. — Šandien lietus; ryto pramatomas gražus oras; mažai atmaina temperatūroje.

Vakar augščiausia temperatūra 72 l., žemiausia 59 l. Saulė teka 5:21, leidžiasi 8:28. Mėnulis teka 11:09 vakare.

ITALIJA PAGEIDAUJA DI- DESNIO ATLYGINIMO.

Tas skaldo talkininkų vienybę

Bruselis, liepos 5. — Italija trukdo čia talkininkams konferencijai su savo naujuoju reikalavimu.

Talkininkai mėgina galutinai nutarti, kaip didelės sumos atlyginimo pareikalauti nuo Vokietijos. Bet Italija skaldo talkininkams vienybę ir iš to tik gali pasidžiaugti Vokietija.

Senai Italija buvo sutikusi gauti tik 7 dalį iš visos sumos atlyginimo. 55 dalys turėjo tekti Prancūzijai, 25 dalys Anglijai, gi likusios kitos dalys turėjo būti padalintos kitoms mažesnėms viešpatijoms.

Reiškia, pav., iš 100 markių Prancūzijai turėjo tekti 55 markės, Anglijai 25 markės, Italijai 7 mark., gi likusios 13 mrk. turėjo būti padalintos tarpe Belgijos, Serbijos ir kitų mažųjų tautų.

Bet Italija apsižiūrėjo, jog jai labai mažai tenka, tuo labiau, kad ji negauna jokio atlyginimo nuo buvusios Austrijos-Vengrijos imperijos.

Mėgina sumažinti reikala- vimą.

Italija šandien reikalauja 20 dalių. Anglija su Prancūzija mėgina derėtis. Pirmiau Italijai pasiūlė 10, gi paskui 12 dalių. Bet Italija nesutinka.

Ir nežinia kaip pasibaigs tie nelemti ginčai. Tie ginčai sustiprins Vokietiją. Nes bus aišku, kad talkininkuose nėra reikiamos vienybės.

Spėjama, kad busimoje Spa konferencijoje talkininkų su vokiečiais talkininkai pareikalaus apie 100 milijardų markių aukso atlyginimo.

NORĖTA NUŽUDYTI KO- RĖJOS PRINCAS.

Bet laiku susektas suokalbis.

Manila, liepos 1 (suvalinta).

Korejos princeas apsidė su viena japonų princeese. Paskelbta amnestija tukstančiams koreonų politikinių prasižengėlių.

Vestuvų dienoje kaip tik neįvyko baisi tragedija. Policija laiku susekė suokalbį, kurio tikslas buvo nužudyti jaunuolius ir generalį Korejos gubernatorių Saito.

Be koreonų suokalbin išimaisė ir japonų. Suimta daug suokalbininkų, pas kuriuos atrasta bombų.

HARDING PRADEDA KAM- PANIJĄ.

Washington, liepos 4. — Senatorius Harding, republikonų partijos kandidatas į šalies prezidentus, vakar apleido Washingtoną.

Iškeliavo jis į Marion, Ohio. Iš ten jis pradės rinkiminę kampaniją.

PIRKITE KARĖS TAUPY- MO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

Vargas su vokiečiais

Talkininkų komisija, katra veikia Vokietijoje tos šalies išginklavimo reikalais, atranda daugelį užslėptų vokiečių ginklų ir amunicijos.

Tukstančiai armotų surasta ir sunaikinta. Bet kas žino, kiek dar tų armotų neužėita. Nes vokiečiai moka slėpti visokius ginklus, katrie jiems atėityje bus gal ir labai reikalingi.

Tas pat yra ir su lektuvais. Taikos sutartimi uždrausta vokiečiams dirbti lektuvus. Bet jie dirba tuos.

THINGS THAT NEVER HAPPEN

By GENE BYRNES

NEKUOMET TAIP NĖRA.

Teatro valdytojas su ginklais privertė nusipenėjusį aktorį pasirašyti po 48 savaitių kontrakta su 500 dolierių savaitinės užmokėties.

Aktorius sako: Kągi beveik, sutinku. Bet atsimink, kad tamstai prisiėsi mokėti už tą purviną darbą.

Talkininku su Vokiečiais Konferencija

Aštriai Apsieinama su Vokiečiais

TALKININKAI REIKALAU- JA ATSAKOMŲJŲ VALDI- NINKŲ.

Nenori klausyti jokių pasiūlymų.

Spa, Belgija, liepos 6. — Vakare čia prasidėjo konferencija talkininkų su vokiečiais.

Ir pirmoje sesijoje apsirėškė nesusipratimui, kuomet Anglijos ministeris pirmininkas Lloyd George talkininkų vardu pranešė vokiečiams atstovams, jog Vokietijos išginklavimo klausime negali duot talkininkams patenkinančių pasiūlymų vokiečių užrubežinių reikalų ministeris Simons, kurs atvykęs konferencijon.

Lloyd George pareiškė, jog tą gali padaryti tik karės ministeris von Gessler ir štabo viršininkas von Seekt.

Sakė, jei jiedu neatkeliavę, tad konferenciją pertraukti ir palaukti kol atkeliausia.

Pasirodė, jog talkininkai posenovėi į vokiečius atsineša aštriai ir diktuoja savo reikalavimus.

Kokie klausimai svarstomi.

Susirinkus konferencijon, Lloyd George paskaitė konferencijos programą.

Padėta trys svarbiausieji klausimai: išginklavimas, karės atlyginimas ir karės kriminalistų nubaudimas.

Vokietijos kancelieris Fehrenbach tuojaus pasiūlė: kad išginklavimo klausime oficialės skaitlines gali paduoti užrubežinių reikalų ministeris Simons. Jis taip pat, sakė, galys apie tai visa plačiai ir paaiškinti.

Talkininkų atstovai tuo me-

pasitenkino. Jie išėjo patys vieni pasitarti kitan kambarin.

Sugrįžus Lloyd George pranešė vokiečiams atstovams, jog išginklavimo klausime turi aiškinti pats karės ministeris ir štabo viršininkas. Kitaip nieko nebusi.

Pakviesti reikalaujami žmo- nės.

Vokiečiai atstovai nenoromis turėjo sutikti su tuo reikalavimu. Tuojaus nušė telegramą Berlynan. Ir pranešė talkininkams, kad karės ministeris ir štabo viršininkas į pusantros dienos atkeliausia.

Tad konferencija pertraukta ligi atkeliausiant tiedviem naujiem vokiečių atstovam.

Talkininkai savo vardu kalbėti konferencijoje yra pasirinkę Lloyd George, katras iš visų yra smarkiausias.

Šaltai priimti vokiečiai.

Vokietijos atstovai čia atkeliavo praėitą seštadienį. Jie labai šaltai buvo sutikti. Geležinkelio stotyje juos pasitiko tik pora Belgijos vyriausybės atstovų. Atėjo juos ne pasveikinti, bet tik nurodyti vietas, kur jie turi apistoti.

Reikia atsiminti, kad šitas Belgijos miestas karės metu buvo panaudotas generolėi vokiečių komandos stovyklai. Čia savo karės raštines turėjo pats kaizeris, fieldmaršalas von Hindenburgas, gen. Molke ir kiti žymiausieji vokiečių armijų vadai.

Talkininkų lakunai ne kartą kesinosi čia iš oro apdaužyti vokiečių stovyklą. Tad miesto dalis ir šandien stovi apgriauta.

PHILIPINAI KREIPIASI Į DARBO FEDERACIJĄ.

Reikalauja paremti nepriklausomybės klausime.

Manila, Philipinų salos, liepos 6. — Birželio pabaigoje čia įvyko darbo kongresas. Padaryta rezolucija, su kurią kreipiamasi į Amerikos Darbo Federaciją paraginti Suv. Valstijų kongresą pripažinti Philipinų saloms nepriklausomybę.

PATVARKOMA MEKSIKOS RESPUBLIKA.

Mexico City, Meksika, liepos 6. — Naujos valdžios spēkos sutruškino revoliuciją Chiapas valstijoje.

Revoliucionieriams vadavo pulk. Samado ir Malvador G. Sotomayor. Abudu suimtu ir nugalabintu.

Revoliucija tęsė tik vieną dieną.

PIRKITE KARĖS TAUPY- MO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

BAISI NELAIME TIES PITTSTONU.

Scranton, Pa., liepos 6. — Netoli Pittstono ant Lackawanna and Wyoming Valley geležinkelio (elektrikinio) griautinis nudaužė vieną stulpą, kurs persimetė skersai bėgių. Vienas vagonas vižiudamas laiku sustojo pamatęs pavojų. Paskui aną atvažiavo kitas ir susidaužė į pirmąjį. Kiek palaukus atužė trečias ir tasai susidaužė su pirmuoju.

Pakilo baisybės. Nes visais daug žmonių važiuo iš Pittstono į Scrantoną. 18 žmonių žuvo. Sužeista daugybė.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų viešpatijų pinigų vertė mainant nemažiau \$25,000 liepos 3 d. buvo tokia sulig Merchants Loan & Trust Co.:
Anglijos sterlingų svarui \$3.96
Lietuvos 100 auksinų 2.72
Vokietijos 100 markių 2.72
Lenkijos 100 markių .50
Prancūzijos už 1 dolierį 11 fr. 90
Sveicarijos už 1 dolierį 5 fr. 47
Italijos už 1 dol. 16 l. 48

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedėdientis.

PRENUMERATOS KAINA:

CHICAGO IR UŽSIENYJE:

Metams \$8.00

Pusmeti 4.00

SUV. VALST.

Metams \$6.00

Pusmeti 3.00

Prenumerata mokasi išskaita. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permaitinti adresą visada reikia prisistiegti senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laišką.

"Draugas" Publishing Co.

1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

Lietuva ir Soviet Rusija.

Visi žino, kad iš New Yorko išeina savaitinis laikraštis Soviet Russia, oficialiai bolševikų valdžios organas. Jo N. 26, išėjus subatoje 26 birželio tarp kitko, diktą gniužtų purvų drėbė ir Lietuvos Respubliką, patalpindamas straipsnį "The Demokratie Republic Lithuania." Tame straipsnyje plačiai rašoma, kad Lietuva besigindama nuo svetimų šnipų savųjų neturėjo ir delto samdė svetimus, nemokančius nei žodžio lietuviškai, jų viršuje statydamas lietuvių eks-studentą Liptyns.

Antra pusė straipsnio pavesta kažkokiam Fritz Puser von Mueller. Soviet Russia sako, kad jis buvęs lietuvis. Toliau rašoma, kad jis Panevėžyje sudaręs žydų skerdynes, kad susaudejęs kelis žmones be teismo, nes pats buvo girtas, kad žydus privertęs atkasti plikomis rankomis kelis kapus ir išnešti kitur lavonus, kad ministras išvėjęs iš Panevėžio ir buvęs delto negavęs nei bausmės nei papėikimo iš valdžios. Mums išrodo, kad visi tie pasakymai yra tiek pat tikėtini, kaip ir pasakymas, kad Fritz Puser von Mueller yra lietuvis.

Oficialis Sovietų organas, berašydamas netiesą, pats suklumpa, paaiškindamas, kad Mueller "was now living on his own estate outside the Lithuanian boundary where he could not be reached" t. y. Mueller "gyvena savo dvare anapus Lietuvos ribų, kur negalima buvoti jo pasiekti." Koks gi tas lietuvis, kurio dvaras ne Lietuvoje ir kuris vadinas Fritz Puser von Mueller?

Soviet Russia šmeižtų straipsnį pradeda šituo tvirtinimu, kurio neteisingumą pats organas gerai žino. Jis rašo: "At the head of the democratic republic of Lithuania a government exists which has established itself without any elections." (Viršuje "demokratiškos Lietuvos respublikos" yra valdžia, kuri pati save pastatė be jokių rinkimų.)

Zinia, kad Lietuvos liandis trijuose rinkimuose 1917, 1918 ir 1920 m. išrinkto ne socialistus. Todel neturėdami paramos žmonėse, negaudami valdžios jų balsais, socialistai nori ją įgauti šmeižtais. Jie šmeižė Lietuvos valdžią kovo mėnesio skandinavų laikraštėje "Folkes Dagblad Politi-

ken." Su jo redakcija buvo sutarta patalpinti šmeižtą ta pačia diena, kada Kaune sukeltas maištas, norint nuversti žmonių išrinktą valdžią, o pastatyti socialistiškai bolševikišką.

"Soviet Russia" ta šmeižtą tris mėnesius laikė savo izde. Kuomet Lietuvos tarybos su bolševikais Maskvoje iširo, tuomet Amerikos bolševikų organas apvožė pamazgų kubilą lietuviams ant galvų. Bolševikai yra labai igudę vartoti šitokias priemones apsejime su žmonėmis. Tačiau vis yra lietuvių, kurie jų klausos ir jiems arba jų artymies atiduoda savo balsus.

Škotijos Lietuviai.

Pirmiausiai reikia dirbti. Bet darbas geriausia sekasi, kada žinai ką kiti pirmiausia padarė. Todel darbą padarius naudinga yra jį aprašyti, kad kitiems vėlesnėms ir lengviau ir naudingiau eitų darbas. Lietuviai Škotijoje dirbo. Jų darbus aprašė vienoje mažoje knygelėje kun. J. Norbutas. Pilnas tos knygelės vardas yra šitoks: "Garbinėjai Lietuvos Dvasiškiai ir Visuomenė kun. J. Norbuto Memorandum apie Škotijos Lietuvius 1920 m. Mossend, Lanarkshire." Knygutes formatas yra gana didelis; joje puslapių lotyniškai žymėtų yra 38. Kaina nepaduota.

Pirmutiniai 17 puslapių sunkiai skaitosi delto, kad spautuvė puslapius klaidingai sudėjo į spėličius. Puslapių pabaiga reikia ieškoti kur yra kitas artymiausias. Nuo 18 puslapio jau viskas eina tvarkoje.

Pats Škotijos Lietuvos gyvenimo aprašymas yra labai tvarkingas, gražus, aiškus ir lengvai skaitomas. Su pora valandų lengvai gali perskaityti visą Memorandumą, o perskaitęs turi galvoje Škotijos lietuvių padėtį lyg pats butum su jais gyvenęs keletą metų.

Aprašymo dvasia yra darbininkų meilė. Autorius, matyt, su darbininkais nuolat gyvena ir dalinasi jų vargiais bei džiaugsmiais. Jis džiaugiasi ir didžiuojasi jų dorybėmis; jis neslepia nei jų ydų. Ypač jam skaudu, kad lietuviai įpratę meluoti reikale ir bereikalo. Tas paprotys juoba purvinai išrodo ant viešpatjančio Škotijoje tenyškų gyventojų įpročio nemeluoti nekuomet.

Memorandume yra septyniolika skyrių. Negali pasakyti, kurie akviausiai, nes visi lygiai pilni gyvų žinių. Ten aprašyti ir lietuvių uždabiai, ir jų organizacijos ir jų dvasinis gyvenimas ir skurdas pasidarys del nelemtos Kerensko su Anglija sutarties.

Kas nori ta knyguite pasidžiaugti, tam neužtenka perskaityti pranešimą apie ją, bet reikia perskaityti ją pačią.

TRUMPOS BAZNYTINĖS ŽINIOS.

Vyskupijoje Soisson, Prancuzijoje, tapo paskirtas naujas vyskupas, kunigas Binet. Didžiosios karės metu jis tarnavo kariuomenėje kaip paplirastas kareivis. Jam buvo paskirta priėmimo nešioti kečiais sužeistuosius kareivius. Tarnaudamas pirmose eilėse, kun. Binet buvo taip drąsus, kad keletą kartų pelnė pažymėjimus.

DEMOKRATŲ PARTIJA.

(Pabaiga).

Programas.

Per šimtą dvidešimt suviršum metų begyvojant Demokratų partijos programas turėjo mainytis. Įkunjus vienus tikslus, reikėjo jų vietoje imti rūpintis kitais. Kartais pasitaikindavo, kad partijos mintis persimainydavo prieš įvykį. Taip buvo pinigų klausime.

Demokratų partijos programos paliečia ir tikejimo klausimus. Jefferson'as labai smarkiai skelbė pasaulinės valdžios atidalinimą nuo Bažnyčios. Bet jis lygiai smarkiai priešinosi visiems tikejimo teisių siaurimams ir tapęs prezidentu skelbė: "Equal and exact justice to all men, of whatever state of personation, religious or political." (Lygi ir pilna teisybė visiems žmonėms, nežiūrint koki jų įsitikinimai tikejimo ar politikos klausimuose). Nors Jeffersono laidai kais dar nebuvo nei anarchizmo nei bolševikų ir nebuvo tiek daug pavojingų skirtumų nuomonėse kaip dabar, bet Demokratų partija iki šiai dienai išlaikė tuos pačius įsitikinimus.

Toliau, Demokratų partija visuomet budavo priešinga tarifarais pabrangintiems darbininkų gyvenimui, kuomet kitos partijos norėdavo stiprinti Amerikos pramoniją tam tikromis apgyvimo tarifomis.

Demokratai bijodavo, kad Amerika neimtų laikyti didelės ir brangios kariuomenės, kad neimtų vesti užgrobtų politiką. Ta partija nesipriešindavo Suvienytų Valstijų ploto padauginimui. Apie Kubos prijungimą Jefferson'as 1823 metais spalio mėnesio rašė: "Nuoširdžiai prisipažįstu, kad visuomet žiūrėdavau į Kubą, kaip į patogiąsias dailę, kuri galima būtų pridėti prie mūsų valstijų sistemos." Breckinridge tą įtraukė į Demokratų partijos platformą 1860 m. Tą Demokratų troškimą įkanijo Republikonų partija 1898 m. Iš to ir iš keleto, kitų panašų atsitikimų galima matyti, kad abidvi didžiosios partijos Amerikoje stambius užrubežinės politikos dalykus vykdė išvien. Suprantama, kad demokratas Wilsonas suorganizavo milžinišką Suvienytų Valstijų kariuomenę 1917 ir 1918 m., atsitraukdamas nuo savo partijos pavolgę, išpildydamas Republikonų partijos programą. Demokratas Tyler prijungė prie S. V. atsiskyrusią nuo Meksikos Texas'o valstiją.

Demokratų partija visuomet priešindavo sumanymui sudaryti vieną didelę Suvienytų Valstijų banką. Kongresas dukart buvo sutaręs tą banką įkurti, bet demokratas prezidentas Tyler dukart tą sumanymą atmetė. Demokratai bijojo, kad per banką Suvienytos Valstijos nepatektų po pinigų valdžią. Tačiau demokratas McAdoo prie demokrato Wilsono taip pakėlė Suvienytų Valstijų pinigyną, kad nei didžiausias bankas nebutų galėjęs geriau padaryti.

Dar daug kitų dalykų buvo Demokratų partijos programoje. Bet jų visų nėra naudos apskartoti. Ką Demokratų partija dabar šiais 1920 m. ir artimiausiais keturiais metais žada Suvienytoms Valstijoms, tą patirsime iš partijos platformos, apskelbtos San Francisco.

Prezidentai.

Pirmutinius du Suvienytų Valstijų prezidentu negalima priskaityti prie kurios nors dabar esančios partijos, bet trečiasis T. Jefferson'as buvo be abejonės demokratas. Jis valdė Ameriką nuo 1801 iki 1809 m. Jis daug pasitarnavo savo tėvynei prieš tapsiant prezidentu, budamas juomi ir atsitraukęs nuo valdžios.

James Madison buvo užrubežinių dalykų sekretorium prie Jefferson'o ir po jo tapo prezidentu. Madison'as išbuvo aštuonerius metus ir atsitraukė 1817. Po jo tapo išrinktas taip-gi demokratas James Monroe. Jis visam pasauliui yra žinomas, kaip Monroe pažiūros skelbėjas. Tačiau ta pažiūra jau buvo aiškiai išdėta Jeffersono laiškuose. Kaip Madisonas buvo užrubežinių dalykų sekretorium prie Jefferson'o, taip Monroe buvo užrubežinių dalykų sekretorium prie Madisono. Jie visi buvo demokratai.

Demokratas Jackson buvo savo partijos pastatytas kandidatu 1824 m. ir gavo daug balsų negu kitų partijų kandidatai skyrium imami. Bet esant keturiems kandidatams ir nei vienam negavus pilnos daugumos rinkimai perėjo į kongresą. Ten du Jackson'as priešus susitarko ir Adams gavo daugiau balsų už Jackson'ą. Iš to kilo daug partijinio piktmato. Bet Jackson'as tapo išrinktas prezidentu 1828 m. Tas žmogus buvo pragarsėjęs pasisekimais karėje 1812 m., bet jis pasidarė dar garsesnis beprezidentaudamas, nes kovoją prieš dilžturčius užtardamas mažatūčius ir vargdičius.

Po Jacksonu prezidentu buvo taip-gi demokratas Van Burren 1837 — 1841. Po to buvo nebedemokratas Harrison, kuris veikiai mirė palikdamas vietą demokratui Tyler 1841 — 1845. Po to dem. J. Polk iki 1849.

Tarp 1849 ir 1857 prezidentais buvo J. Taylor, M. Fillmore ir vygas Franklin Pierce. Nuo 1857 iki 1861 prezidentu buvo demokratas J. Buchanan.

1860 metais tapo išrinktas Amerikos didžiavirys republikonas Abraham Lincoln. Po jo tik 1864 m. demokratų partijos žmogus Grover Cleveland tapo išrinktas prezidentu. Jis tapo antrą kartą išrinktas 1892 m.

Nuo 1896 iki 1912 m. šalį valdė republikonai. 1912 m. rudenį tapo išrinktas demokratas Woodrow Wilson, kuris šmet baigia savo antrąją tarnybą. Nežinia kas bus prezidentu kitmet.

Peržiūrėjus prezidentus matyti, kad demokratai labiausiai tada tapdavo prezidentais, kada jų partija buvo jauna, t. y. 1801 ir 1824 metų. Pasikui jų nuo prezidentavimo nustumė kita jauna partija būtent republikonai. Šiometiniai rinkimai parodys, ar demokratų partija tik laikinai žybtelėjo Wilsonu, ar gal ji susilaukė antros jaunystės laikų.

Kur prezidentai mažai turi valdžios, tenai partijos mažai tekovoja prezidento rinkimuose. Suv. Val. prezidentas turi daugiau valdžios negu Europos karaliai. Tai suprantama, kad čia laimėjimas prezidento rinkimuose reiškia kuone daugiau negu Senato ir atstovų buto rinkimuose. Delto prezidento

LIETUVA.

Lietuvos vardas skamba jau plačiai. Jį mini jos tikri, ją mylinti vaikai, jį mini, ją nepakenčiant prieši, jį mini ir pelnų grobėjai, nes mato Lietuvoje didžius turtus. "Lietuva, Lietuva!" šaukia jos vaikai iš tolimos Amerikos, "mes tave mylim tikrai nuoširdžiai." Jų šauksmas ne tuščias. Jie šelpia Lietuvą aukomis ir paskolomis, jie, gavę progą, skubiai keliauja tėvynei. Jų širdys jau Lietuvoje, jų akys ton pusėn nukryptos. Nevenias iš tolimos Amerikos jau pasiekė Lietuvą, nevenias siekia, nevenias rengiasi pasikui anuos.

Kiek jiems džiaugsmo, kiek linksmuho pasiekus savo gimtinę salelę, pasveikinus savuosius tėvelius, gimines ir pažįstamus ir tuos malonius Lietuvos paukštelius, kurių čia Amerikoje nepamatysi.

Lietuva jau kitokia kaip buvo seniau — ji jaunutė respublika. Jau ji kalba savo vardu, ne kiti už ją. Ji pati rūpinasi savo reikalais ne kiti sprendžia apie ją. Ji kiek manoma ir mąstoma jos geriausių vaikų, ją išpuošti, išauginti, kad ji net nustelbtų kitas šalis.

Štai krikščionys-demokratai, tie tikri, pilni meilės tėvynės, vaikai kokias sau užduotis pasistatė: "Mes reikalaujame seime, kad Lietuva būtų nepriklausoma, demokratinė respublika, kad dvarų žemės būtų išdalintos bežemiams ir mažžemiams ir nuosavybė, kad Bažnyčia galėtų laisvai tvarkytis sulyg savo įstatymų, kad darbininkai būtų apsaugoti nuo kapitalistų, darbdavių išnaudojimo, kad būtų įsteigta tinkama pradienys, kad būtų jų senatvė prideramai aprūpinta, kad pavargėliams būtų pateikta reikalinga priežiūra, kad padėgėliai gautų progos atsidiegti savo suardytus ukius, kad būtų sudarytos patogios slygos Lietuvos ukiui kilti, kad mokslas būtų visiems sluogsniams lengvai prieinamas, žodžių, mes krikščionys demokratai reikalaujame tokios tvarkos, kur teisingumas viešpatautų, kur žmonių pilietinės teisės būtų gerbiamos, kur lygybė nebūtų įžeidžiama, kur jokia diktatura vietos neturėtų, ir visiems būtų gera ir jauku gyventi." (Kauno "Laisvė.")

Ar ne puiki, skaisti ir maloni išrodytų Lietuva, jei įvyktų viršminėti kr. dem. pleinai? Kaip gera būtų kiekvienam ten gyventi.

Bet ar bus taip? Tiems pleinams įvykti kludė ir kludote, kuriems nerūpi Lietuva, bet savi reikalai, asmeniniai dalykai. Bet krik-demokratai delto nenusiminė ir nenusimains. Jei jiems nepadės socialistai ir kiti tą gerovę Lietuvai teikti, jie pasirįžė vieni tai daryti. Jų atstovai iš Seimo eis į žmones. Parodys jiems ką daro ir ką nori padaryti ir praneš, kas tą darbą trūkdo.

Lietuva turi atsistoti šviesi, liuosa, rimta ir tvarkinga tarp visų pasaulio šalių. V. K.

rinkimų laimėjimas reiškia partijos galybę.

Bet tos didžiosios ir tankios imtynės tarp politiškių partijų kenkia tautos sveikatai. Užtatai naudingiau yra tautai sumažinti prezidento valdžią, o partijų kovą palikti tikrai rinkimuose ir teisdaivybės įtaigas.

IŠ LIETUVOS.

"Draugo" korespondencija.

Subačius. Šis miestelis yra paprastas. 1885 m. išmurijus gražią mūrą bažnyčią ir kleboniją įgavo gražią išvaizdą. Kiekvienas pamatęs Subačių gražiudavos bažnyčią ir kleboniją, net vokiečiai atėjūnai, pasiekę Subačius, klausdavo, kas čia, iš kur tokia graži bažnyčia ir klebonija, kas jas išmurijo, gal koks turtingas ponas? Man paaiškinus, jog vietiniai parapijony savą darbštumą ir lėšomis, nusistebėdavo.

Siandieną ta bažnyčia vokiečių susaudyta: stogas granatų skeveldromis, kaip rėtis, sukiurintas, bokštai, skliautai, sienos išdalios apardytos; langai išdaulyti. Klebonija ir kiti budinkai bolševikais sudeginti, stuko tikėtai kaminai ir apbrukusios nuo klebonijos sienos, darydamos liudną įspūdį. Prie šių dienų brangiųjų parapijų, vokiečių ir bolševikais nuplėstai, labai sunku atbudavoti. Perskaitęs "Laisvę" vieno Amerikos lietuvių atsiliepimą "daugiau atsišaukim lietuvių reikalais ir Amerikos lietuvių", kurie dabar tur gerus uždarius ir gerus norus savo tėvynei padėti, kreipius ir aš savo ir parapijos vardu į Subatėnus lietuvių, Amerikoje, prašydamas: malonėkite savo dolieriais prisidėti prie atbudavimo bažnyčios ir klebonijos, siųsdami per Prekybos ir Pramonės Banko skyrių Panevėžyje ant mano vardo.

Subačiaus klebonas

Kun. Pr. Kazlauskis.

Kitų katalikiškų laikraščių meldžiui šį mano atsiliepimą atspausdinti.

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKE.

Po valgiu neimim, kad geriausias vaistas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus neaugumus suviršinimo, o tas reikšia, kad reikiama pamėginti vieną. Parduoama pa visus aptiekorius.

SERGEKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai pritaikinti akiniai bus palengvinami del Jusų akių. Kuomet ty kenti nuo galvos skaudėjimo, kuomet raižėsi hejais ir kruvė, kuomet skaitai ar siuvi ar žaidi, tai tuomet yra senklas, kad reikia Jums akinių. Mano 15 metų patyrimas pridus Jums gėtaus pataravimą, už pritariama kaina net taip žemai net iki \$3.00.

JOHN SMETANA
Akių Specjalistas
1801 S. Ashland Av. Chicago
Egzaminas autoklimate daktar.
Kampos 18-tos gatvė.
3-Clos lubų virš Platto aptiekos.
Kambaris 14, 15, 16, 17 ir 18.
Tėmkyte į mano parą.
Valandos: nuo 7 val. ryto iki 9 val. vakare. Pamedžiama, Seredomis ir Petnyčiomis.

DR. S. NAIKELIS
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir gyvenimo vieta
3253 So. Halsted Str.
Ant Viršaus Universal State Bank
Valandos nuo 10 iki 12 ryto: nuo 2 iki 4 po pietų: nuo 7 iki 9 vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 2.
Telefons Yards 5544

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefons Yards 5088
Valandos: — 8 iki 11 ir ryto: 6 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 6 iki 8 vak.

Išmok Gėgą Amatą. Uždirbk \$35 iki \$75 Savaitę

Euk kirpėju. Kirpėjai visur reikalaujami. Geriausias amatas, mes išmokiname i keletą savaičių, prityrimas duodamas mokymantis. Vietos atdaros. Specialis Kriakštytės Skyrius, moksals užganėdina visus.

MASTER SCHOOL
190 N. State Str.
Kampus Lake str. ant 4to lubų.

DR. J. SHINGLMAN
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4830 W. 13 St.
Kamp. 48 Court
Res. 1229 W. 49 Avenue
Telefons Cicero 3656
Ofiso Cicero 49
KAMPAME LIETUVINIAI

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauja laidojimo ko pigiausia. Reikale meidžiui atsikauti, o mano darbu busite užgošdinti.
2214 W. 28 St. Chicago, Ill.
Tel. Canal 5159.

Dr. I. E. MAKARAS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Resiendor: 16000 So. Fullman Ave.
Telefons Fullman 248 ir Fullman 5189
Chicago: 4515 So. Wood St.
Tik Ketrage vakaro nuo 5:30 iki 7:00
Telefons Yards 158.

Dr. M. T. STRIKOLIS
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas: 1757 W. 47th St.
(45 St. Wood gat.)
Valandos: 10 ryto iki 2 po pietų: 3:30 iki 5:30 vakare Nedėliomis 9 iki 12 rytala.
Tel. Boulevard 160
Res. 2214 W. 33rd Street.
Tel. McKinley 263

Telefons Boulevard 9199
DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS
3331 S. Halsted Str.
Chicago, Ill.
VALANDOS: 9-12 A. M.
1-5; 7-8 P. M.

Tel. Drovers 7642
Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Seredomis 4 iki 9 vakaro
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

J. P. WAITCHES
ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
4543 S. WOOD STREET
128 W. 18th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60606

Telefons Fullman 800
Dr. P. P. ZALLYS
Lietuvis Dentistas
10601 So. Michigan Avenue
Resiendor, Ill.
VALANDOS: 9 iki 9 vakaro.

Resid. 1139 Independence Blvd.
Telefons Van Buren 294
DR. A. A. ROTH,
Rusas gydytojas ir chirurgas
Specjalistas Moteriskų, Viryškių
Valgų ir visų chronikinių ligų
Ofisas: 3254 So. Halsted St., Chicago
Telefons Drovers 6693
VALANDAS: 10-11 ryto 2-3 po pietų 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 d.

ERNEST WEINER
DRY GOODS
1800 W. 47th kamp. Wood St.
Mes duodame dvigubas stampus Ketravėrai ir Subatoniui.
Dideliamis pasirinkimais gėrunai, Visokje materijolai, valkams drabžiai, šleibė ir jakutės.

Piukšnos 79c
PIUNKSOS.

DUOKITE ŽINIŲ -- TEISINGŲ ŽINIŲ.

Ką tik sutinki, su kuo su-
eini, pirmaisi žodžiais užkal-
bina: "ką žinai naujo iš Stei-
giamos Seimo?" Nugi nieko
nežinau, buni žmogus priver-
tas atsakyti.

Nežinia kodel mūsų darbuo-
tojai Lietuvoje taip tylūs. Juk
Lietuvos labai čia žinios yra
reikalingos. Rodos tyčia yra
pasistūsi Amerikos lietuvių at-
stovai Lietuvon, bet niekas
jokių svarbesnių žinių apie
Seimą neprisiūnčia. Vieną, ki-
tą kartą kas nors prisiūnčia
jam patinkančias žinutes, tai
ir viskas.

Žinome gerai, kad kabeleliais
daug ką prisistūti iš Lietuvos
negalima, brangiai atsieina.
Bet juk laisčiai iš Lietuvos
dividesimts dienų ateina, tad
kodel gi nesuunciate žiurūni
per pastą? Neprašome sieksni-
nių straipsnių iš naujausia nu-
kaltų žodžių ir savotiško pro-
tavimo. Duokite mums nuogus
faktus iš atliktų Steigiamos
Seimo darbų. Išvadas mes pa-
tys padarysime.

Griežti žmogus tik ką atėjū-
si iš Lietuvos laikraščių tikė-
damasis jame ką nors apie
Seimą atrasti, bet ir čia nieko,
tikrai pasakius, nerandū... Lie-
tuvos darbuotojai, duokite
mums žinių! Mums neapsako-
mai indoma, kokius nutarimus
jus ten darote Lietuvos atei-
čiai. Mes norime pasidžiau-
gti, darbu prisidėti ir ameri-
kiečiams pasigirti dėl jų
nuveiktų darbų.

Neįsistematikę pranešimų
negana. Iš iki šiol prisistūsi
ir mūsų laikraščiuose tilpusių
žinių susidarė mišinys. Juk
skaitant pranešimą, kad:

"Seimui atsidarius, pre-
zidentas ir visa valdžia at-
sistatydino. Seimo presiden-
tas įgalavo ir toliau sena-
ją valdžią veikti. Presiden-
tui numirus, pareigas eis
Seimo prezidentas. Preziden-
tą rinko Seimas. Iki presi-
dentą išrinko, pareigas pil-
dys seimo prezidentas. Pre-
zidento pareigos ir t. t. ir t. t."

Nežinant aplinkybių, sun-
ku būtų net ir dasiprotėti, kas
dabar Lietuvą valdo: senoji
— laikinoji valdžia, ar Stei-
giamasis Seimas?

Paprastai, Steigiamasis
Seimas susirenka, perima val-
stybės vairą nuo laikinosios
valdžios, sudaro įvairias ko-
misijas atitinkamų ministeri-
jų vietas apimti. Steigiamasis
Seimas nėra amžinu kunu.
Nusprendęs apie valdžios for-
mą, priėmęs valstybės kon-
stituciją, paveda šalies gyven-
tojus išrinkti sau valdžią.
bės prezidentą ir parlamento
narius. Išrinktus žmonėms
pastovią valdžią, Steigiamasis
Seimas, atidavęs Valstybės rei-
kalus gyventojų išrinktai val-
džiai, pasitraukia ten iš kur
atejo.

Jei jau reikėtų remtis vien
patiekto išraiškom žiniom,
tai atrodytų, kad mūsų Stei-
giamasis Seimas netiek daug
padaro, kiek reikėtų.

Tai gi, duokite mums žinių
— tikrų žinių iš Steigiamos
Seimo darbuotės.

Brydvaišis.

Amerikos Raudonasis Kry-
žius apraipo 175 rusiškas
mergaites čėverykais, panė-
komis ir rubais, kuomet jos
keliavo iš Novorossijsk į Ser-
biją, kur joms pastatys mo-
kyklas.

ARISTOKRATO LIETUVIO JAUSMAI.

Grafas Prozor'as, lietuvis,
vienas garsių Europoje rašy-
tojų, lėseno vertėjas, buvęs at-
stovas pietų Amerikos žymės-
niose Respublikose, ant-
rosios Konferencijos Ha-
goje vyriausybės sekretorius,
neseniai kreipėsi į poną Oskarą
Lubič-Milošą, Lietuvos dip-
lomatinių atstovų Prancūzijoje,
su žemiau sekančiu laišku, ku-
ris, be abejonės, giliai pagaus
už širdies ne vienam Lietuvos
senovės aristokratui.

Grafas Prozor'as rašo:
Gerbiamasis Tamsta,

Su nepaprastu džiaugsmu
neseniai sužinojau iš laikraš-
čių, kad Prancūzija pripažino
de facto mūsų Tėvynės, bran-
giosios Lietuvos, nepriklausom-
ybę. Aš jaučinos laimingas
galėdamas išreikšti mano ša-
lies gerbiamajam atstovui,
kaip džiaugiasi mano širdis,
kurioj ligi šiol tebežydi Lie-
tuvos drasia, matydama savo
tautos laimėjimą. Aš norėčiau
Tamstai kuogeriausia nupieš-
ti savo neišdildomos meilės
jausmus, ryšiančius mane su
"mano jaunystės gražiąja ša-
limi", ir išreikšti savo gilią
padėką žmogui, padėjusiam
visas savo pastangas, kad ją
atgaivinti akyse tų, su kuriais
mums ryša mūsų dailiosios pra-
eities tradicijos.

Aš suprantu, kiek nenugali-
mo patvarumo Tamstai prisi-
ejo padėti mūsų Tėvynei tar-
naut, kuriai kenkia tamsu-
mas vieni ir intrigos kiti. Juk
tasei patvarumas, kurį kartais
klaidingai vadinama atkaklu-
mu, yra mūsų tautos ypatybė
ir vienas geriausių patvirtini-
mų to gėjumo, kurį mūsų se-
nųjų tauta taip gerbiai visam
pasauliui prirūdė. Ir tai yra
nepaprastos laimės atsitiki-
mas, kad mūsų Tėvyne, savo
istorijos svarbiausiam mo-
mentu, yra atstovaujama
Prancūzijoje vieno savo sumų,
kuris turi jos tautos tikrą
širdį atvaizdą. Aš pastebėjau to
atstovavimo gabumus, steng-
damasis giliai ir plačiau susi-
pažinti su Tamstos tvartiniais,
kad galėjęs tinkamai apie
jūs spėsti.

Aš turėjau progos, vienas
menno atgal, paskaityti kelius
lapelius mano nedidelio straip-
snio vienam įtekingam ben-
dradarbiui "Amities Francaises",
kuris buvo Nicvje. Jis
labai susidomėjo tuo dalyku, ir
prašė, kad aš jam duočiau sa-
vo straipsnį į jo "Revue". Aš
jam pridėjau, žinodamas ko-
kios svarbios reikšmės turi
laikraštis "Amities Francaises",
minėto asmens remia-
mas, ir taip gi atsiųsvelgdamas
ir paties laikraščio dvasią, ku-
ri pilnai atitinka jo užvadin-
mū. Bet, neatidėdamųjų rei-
kalų, buvau priverstas per-
traukti savo darbą ir tik da-
bar galiu laisvai jį užbaigti.
Dar šiomis dienomis aš gavau
laišką, kuriam man primena-
ma mano pridėjimas, kurį
aš stenginos kaip tik išpildyti.

Dabar Tamstai, be abejonės,
yra aišku, kad aš mečiau savo
projektą kreiptis į laikraštį
"OEUVRE", kuris truputį
"slubuoja", jis vargu but galė-
jes tinkamai komentuoti Tam-
stos "D. Miguel" (p. Milošas
veikalas). Aš norėčiau visgi
dėl giliau patirinti padėji-
mą, pirm negu pradėti savo
darbą. Ant galo reikia pripa-
žinti, kad aš negalėjau pasiten-
kinti tuo vienu veikalu. Tam-
stos Poemos buvo lietuviui per-
daug įdomu siūžtu. Aš suma-

LIETUVIAI AMERIKOJE.

WAUKEGAN, ILL.

Nedėlioje, birželio 20 d. Lie-
tuvų svietainėje įvyko prakal-
bos, kurias įrengė liberalų
Sandaros 35 kuopa. Plakatuose
nebuvo pasakyta kaip, iš
kur toji kuopa atsirado ir kur
ji gyvuoja. Prakalbą sakė bu-
vęs nevaliežnių organo re-
daktorius K. Norkus. Kad ge-
riau patraukti į laisvamanių
prakalbas, plakatuose buvo pa-
rašyta, kur minėtas redaktori-
us ejo mokslą ir kad gau-
nais iš Lietuvos daug žinių.
Norintiems žinių iš Lietuvos,
patarčiau skaityti "Draugą",
"Darbininką" ir "Garsą".

Pas Norkus kalbą pradėjo
apie šiu dienų Lietuvos padėtį.
Bet tai buvo tik įžanga. Tu-
jau pradėjo girti savo orga-
nizaciją ir tvirtai kuopą. Čia
paduodu ištraukas iš jo kal-
bos, išvadas lai daro patys
skaitytojai.

Jis sakė, kad pasaulinė ka-
rė kilo tyčia. Rusijos ir
Vokietijos buvo sutartis lietu-
vius sunaikinti, nes jie neri-
mavo. Toliau sakė, kad tik
sandariečiai paluosavo Mažą-
ją Lietuvą. Jie prašė ir siun-
tė visokių protestus, kad pa-
luosnotų tą kraštą.

Po to išgyrė Dr. J. Šliupą,
kad jis daug darbo dėl Lie-
tuvos atliko. Išpasakėjo visus
lietuvių darbus ir sakė, kad
tai visą atliko Sandara. Sakė,
kad sandariečiai diktavo Lie-
tuvos Misiacijai, ką ji turi dary-
ti ir kad tik per sandariečių
prašymus ir protestus lietu-
viai tapo paluosuoti nuo vi-
sokių mokesčių. Paskui sakė
stokim į Sandaros organizaci-
ją, tai tuojau lenkus iš Lie-
tuvos išvysim. Tokias nesamo-
nes tik vaikai gali pasakoti:
sutverk laisvamanių kuopą ir
bus išvyti lenkai iš Lietuvos.

Girė laikraščius, išsine-
čius iš Mažosios ir Didžiosios
Lietuvos. k. a. "Rytojū",
"Balsą", "Setyną" ir "Lit-
vą". "Rytojū" prilygino prie
"Sandaros". Girdi, tai sanda-
riečių dvasia.

Pertraukioje su savo klap-

nau rašyti jų psichologinę
reikšmę. Laikraščio ribose aš
busiu priverstas žymiai su-
traukti savo straipsnio platu-
mą, gi norėdamas, kad jo pras-
mė tebeliktų visai aiški, aš ne-
taip greitai galėsiu jį paleisti
spaudoj. Reikiu vilties, kad
Tamsta man dovanosite tą
pavėlavimą. Šiam etidui už-
baigus, aš tuojau išsiųsiu tą
dalį, kuri liečia D. MIGUEL,
kad duoti ją atspausdinti laik-
raštyje "OEUVRE" ar kitame
kokiam dailiosios literatūros
žurnale, galinčiam užleisti bent
2 ar 3 lapus.

Tamstos Poemos padarė di-
džiausio įspūdžio ir Edouard'ą
Shur'į ir Henry Lichtenberge-
r'į, Goethe's vertėją ir ko-
mentatorių, kurie kelias die-
nas pas mus viešėjo. Jie pers-
kaitė jas visas nuo pirmos lig
pačios paskutinios, ir Lichten-
berger'ui, kuris yra labai mu-
zikalus, labiausia patiko "La
Derniere Berceuse". Jis gerė-
jes muzikalės pusės Tamstos
veikalo, kuriam mintis ir jau-
smas tokioj puikioj sutartinė-
je, ir kuris, kartais, kaip ir jos
slaptinas.

Prašau Tamstos ir toliau
man rašyti ir visuomet visai
atvirai.

Tamstos atsidavęs:
(pasirašo) M. Prozor.

čiu rinko pavardes ir
užrašinėjo "Sandarą". Ku-
met p. Norkus užrašinėjo
"Sandarą, vienas jam paste-
bėjo, kad geriaus būtų pa-
darys, jei vietoj to pardavinė-
jes Lietuvos bonus. Tačiau
mažai ką laisvamaniai tose
prakalbose laimėjo. Pabaigęs
verbavimą jis užsilpo ant pa-
laipos ir sako: "Girdėjau, kad
čia kas prisiminė apie bonus."

Tada išėmė iš kišenės, pa-
rodė ir sako: "Pirkite, kas
norite."
Gal ir ištikrųjų p. Norkus
yra siunčiamas su prakalbo-
mis, kad agituočių už L. L. Pa-
skolę. Gal L. L. ir kelionę ap-
moka. Bet p. Norkus, užnot
bonus pardavinėti, Sandaros
kuopas tvėria. Nepersenai čia
lankėsi Dr. J. J. Bielskis ir
gi Lietuvos reikalais. Jis at-
važiavęs netvėrė organizacijų
kuopų, bet pardavinėjo bonus.
Laisvamaniai savo partiją au-
gėčiau stato už tėvynės var-
gus. Kas girdėjo kalbą Dr.
Bielskio ir K. Norkaus, tas
pamatė kam rūpi Lietuvos, o
kam partijos reikalai.

Augustolėlis.

WATERBURY'O STREIKAS

Kai kurie laikraščiai prane-
šė, buk italas Luigi Scalmana,
lotyniškojo skyriaus vadas
Naujosios Anglijos Darbinin-
kų Sąjungos paskelbęs vedu-
siems darbininkams leidimą
grįžti darban. Pasirodė, jog
tas laikraštis paskalas buvo
tyčia paleistas, kad suklaidi-
nus darbininkus ir suardžius
jų sutartį. Minėtasis skyrus
laikė surinkimą 21 birželio ir
užgynė paleistasias paskalas.
Ta patia diena Waterbu-
ry'o streikininkai laikė savo
visatiną surinkimą ir vėl at-
kartoję sutartiną streikuoti
iki laimint.

Po surinkimui didelė darbi-
ninkų dalis nuėjo pas dirbtu-
vę Scovill, kurioje buvo šiek-
tik streiklauių. Pusiau dvy-
likto prieš piet atvyko ser-
žantas Albert Wilton su bu-
rių policijantų. Streikininkai
persikyrė. Vieni ejo E. Main
str., kiti Hamilton str.

Ant Bridge str. darbininkai
susidūrė su policijantais. Čia
įvyko peštynės iš policijos pu-
sės tapo sužeisti leitenantas
Le Roy ir vyresnysis polici-
jantas J. J. Bergin. Juodu ta-
po nugalėti ir St. Mary ligo-
ninė. Iš darbininkų pusės su-
žeistas Alberto Tisso. Jis li-
goninėje mirė. Sako esą kele-
tas sužeistų darbininkų.

Seredoje 23 birželio buvo
palaidojimas nabašinko Tisso.
Nesuskaitoma daugybė
žmonių nulydėjo jį ir Sv. Juo-
zapo kapines. Buvo daugybė
įvairių vainikų. Buvo taip gi
vainikas ir nuo lietuvių. Mies-
tas neleidė muzikai groti lai-
dotuvėse, bet jos delto pasi-
darys nemazėjai iškilmingos.
Nepasitikėdama žmonėmis mie-
sto valdyba pasiuntė daug ka-
reivių. Tokiu būdu ir kariuo-
menė palydėjo žuvusį darbi-
ninką į kapus.

Nedėlioje 20 birželio pas
mus buvo lietuviškos mokyk-
los metų užbaigimas. Ji yra
didžiausia lietuviška mokykla
Amerikoje. Gal ir Lietuvoje
nėra tokios didelės. Mokinto-
jauja čionai seserys prancū-
zės, bet jų tarpe yra viena
lietuvaite. Didėji svietainė
prie Green str. buvo pilna
žmonių. Jiems patiko vaikelių
žaismai, bet labiausiai patiko
Konstancijos Katilutės "Atsi-

sveikinimas", nes buvo lietu-
viškai parašytas ir deklamuo-
tas. Šiais metais mokykloje
buvo 1012 vaikų. Aštuntą sky-
rių baigė 35. Waterburietis.

REIKALAUJA.

REIKALINGI LEIBERIAI
Gera alga ir bonus. Atsišau-
kite:

WESTERN FELT WORKS
4115 Ogden Ave.
22nd ir Crawford Ave.

REIKALINGOS

Moteris — nuo — 18 iki 45 me-
tų amžiaus. Mokytis siuti ranka
gera mokeskis, jeigu esi gali su a-
data.

Atsišaukite tuojau.
Alfred Decker and Cohn
Employment Department
S. W. Cor. Van Buren &
Franklin Str.

REIKALAUJAME.

buterio, kuris gultų būti menagė-
riumi—gaspadorium. Liet. Kooperat-
vistikoj Krautuvėj. Turi gerai nusina-
myti apie butėrės ir groserės biz-
nį. Atsišaukite laišku, reikia kaučia
uždeiti.

JONAS KANCERIUS.
443 North St. Minessville, Pa.

PAIESKOJIMAI.

Paiskau bučerius mokančio lietu-
viškai ir lenkiškai. Atsišaukite:
A. S.
12300 S. Emerald Ave.
West Pullman, Ill.
Telefonas Pullman 3990.

NETIKĖTA PROGA.

Delei umaus išvažiavimo
Lietuvon parsiduoda vienintė-
lė, puikiai įrengta lietuviška
spaustuvė Ciceroj. Parsiduoda
pigiai.

CICERO PRINT SHOP
4932 W. 14th St. Cicero, Ill.

ANT PARDAVIMO.

2 augių murinis namas 4 flatų su
dviem krautuvėm, su kambariais už-
pakaly moderniškas. Parsiduoda už
labai priemama kaina.
1737-29 W. 51 St.
Savininkas,
1735 W. 51 St.

GERA PROGA.

Parsiduoda: peknė, bučėrė, gro-
sernė ir gyvenimui namas tirstai ap-
gyventoj vietoj lietuvių ir lenkų.
Priešais pardavimui savininkas
važiuoja Lietuvon. Del platesnių ži-
nių malonėkite kreiptis šio adresu:
V. J. LATVENAS
411 Lincoln Ave. Rockford, Ill.

ANT PARDAVIMO.

1 akras žemės ir 5 kambarių namas,
maudyklės, garas ir kiti moderniš-
ki įtaisymai, garadzius ir mažas so-
das. Arti Sv. Kazimiero Kapinių.
Parsiduoda ant išmokėjimo.
J. S. HOWLAND,
111th & Mt. Greenwood.

PRANEŠIMAS

Pranešu gimėms, apie Petrą Mutą.
Jis mirė gegužės 10, 1916. Jo pinigų
yra likę malonėkite atsišaukti, nes
aš būsiu priverstas tuos pinigus per-
duoti valstijos globėjams.
JOS P. SABEL,
507 Mahoning Bank Bldg.
Youngstown, Ohio.

VASARNAMIAI ANT RANDOS.

Kurie rengetės ant ilgesnio
laiko praleisti pasilso (vaka-
cijų) dienas, o labiausia šei-
mynos, tai galite gauti pui-
kių vasarnamių (Cottages)
arba pavienių kambarių ant
jau senai Lietuviams žinomos
(Lemont's Resort Farnos, So-
dus, Mich.)

Vasarnamiai ir pavieni ka-
mbariai passiranduos su lovo-
mis, — valgius patys turės
pasigaminti. Visokie valgiai —
mėsa ir grocernė — yra
pristatomi ant vietos kožna
diena, per bučerių iš Benton
Harbor.

Norite platesnių žinių, mel-
džiū rašyti pas

A. J. LEMONT,
Lemont's Resort Farm,
Sodus, Michigan.

PASPORTŲ BLANKAS

PILDOME

DYKAL

Baltic Consultation Bureau, Inc.
35 So. Dearborn St. Chicago.
Room 206

KAPITALAS

\$200,000.00

PERVIRŠIS

\$25,000.00

Temykite Lietuviai!

Visiems žinoma, kad UNIVERSAL STATE BANKA yra tikrai
Lietuviška, Valstybinė Banka, kuri visada remia Tautos ir Vals-
tybės reikalus ir kaip tolia Lietuvių įstaiga širdingai kviečia
visus Lietuvos—Amerikiečius užleisti ir palakyti ryšius su
šiuo Banku, nes Bankas randasi parankiausioj vietoj yra atda-
ras vakarais du syk savaitėje žmonių sudėti pinigai yra kuopli-
niausiai apsaugoti didžiū kapitalu ir sumaniu vedimu bankinių
reikalų patyrusių valdininkų ir direktorių.

Jeigu mes neresnime savo Tautos ir viems kitų, tai svetimi tik-
tai naudosis iš mūsų ir vilios mus pas save visokiais daug pri-
žadanciais apgarsnimais, kurie mūsų vardo kaip Lietuvos Vardą
nepakels. Todėl visi Lietuviai renkime savo teisingas įstaigas ir
Vaisiais patys, o ne svetimi naudokitės.

DABAR YRA LAIKAS

Nuo 1 Liepos nesugadinsiu nuosimčio PERKELTI SAVO
PINIGUS I saugų ir stiprų Banką.
Priduokite sav Bankinę knygutę kurios Chicago arba kito
miesto bankos Kurį jus neužgadinama arba nera jums paraudi
— mes sukolectuosim ir perkelisim visus pinigus su nuosimčiai
I šią

UNIVERSAL STATE BANK

(Under State Government Supervision)

DIDŽIAUSIA IR STIPRIAUSIA LIETUVŲ FINANSINĖ INS-
TAIGA VISOJE AMERIKOJE
Po valdžios užžiūra

Banko Turtas Virš \$2,490,000.00

1917, Kovo 3 (Dienoje Atidarymo) ... \$16,754.95
1919, Sausio 1 ... 941,689.40
1920, Sausio 1 ... 1,625,997.43
1920 Birželio 30 ... 2,121,595.33

Šiame Banke padėtas pinigus galima atsistinti šit kiekvieno
pareikalavimo su 3-čia nuosimčiu.
Sistūkite pinigus ir valūnokite I Lietuvą per šią Didžiausią A-
merikhoje Lietuvių Agentūrą.

Informacijos Visuose Reikaluose Sutelkiamos Dykai.
Banko skyriai: Taupinimo, Komercijos, Paskolos, Apraudos
nau ognis. Pinigų ir Sipharčių siuntimo.

ISMAINOME kitą šaltu pinigų pagal dienos kursą.

BANKO VALDYBA: BANKINIS VALANDOS:
Joseph J. Elias, President Pamedžiatis, Serdomis, Ketver-
Wm. M. Antonson, Vice-Pres. gals ir Penktomis nuo 9 val.
Sąjeto iki 5 val. po pietų.
Jos. J. Krasowski, Vice-Pres. and Cashier
Stasys V. Valanchauskas, Asst. VAKARAI: Uaminkis ir Su-
batomis nuo 9 val. šlyto iki
Cashier 8:30 val. vakare.

UNIVERSAL STATE BANK

3252 S. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Kampas 33-čios gatvės.

Telephone: Yards 6472

AKUŠERKA
A. SHUSHO
Turis patyrimą
moterių ligose; ru-
pestingai prišu-
riu ligonę ir kudi-
kį laike ligos.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. CHARLES SEGAL

Perkėte savo ofisą po nam.

4729 S. Ashland Avenue

Specialistas diuov, moterų ir vy-
rų ligų.Valandos nuo 10 iki 12 šlyto; nuo
2 iki 5 po pietų; nuo 7 iki 9:30
vakare. Nedėliomis 10 iki 1.

Telefonas Drexel 2880

DR. G. M. GLASER

Pfaktikuoja 25 metai
Ofisą 3143 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vėlesnių, taipgi chro-
niskų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto
iki 5 po pietų, nuo 6 iki 8 valan-
da vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po piet.
Telefonas Yards 637

ANT PARDAVIMO.

pirmos klesos moderniška skrybelių
krautuvė. Geroj Lietuvių ir Lenkų
apgyventoj vietoj. Del nekurių prie-
žasių turi būti parduota.
3206 So. Morgan St.

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Ofisą Didmesty:

29 South La Salle Street

Kambarys 214

Tel. Central 6000

Vakarais, 612 W. 33 St.

Tel. Yards 4601

REIKALINGA LIETUVAITE.

pardavėja. Gera alga. Atsišaukite:

H. STRUZYNA.

3221-23 S. Morgan Str.

Užsiprenumeruok "Vyti"

Dr. J. J. Bielskis, grįždamas iš Lietuvos, parvežė
virš 300 įdomiausių Lietuvos iliustracijų. Su "Vyčio"
9-ju No. išleistu už gegužės 15 d., pradėjome dėti
tasias iliustracijas laikraščio skiltysna. Dabar Lietuvos
iliustracijomis puosime kiekvieną "Vyties" numerį.

Vargu kas kita yra taip iškalbinga, kaip iliustracijos.
Nė gabiausia parašytas straipsnis, nė turiningiausia
kalba neatvaizduoja dalyko taip, kaip iliustracija.

Kai-kurios iliustracijos vaizduoja Lietuvos Valdžios
žmones, kariuomenę, kitos vaizduoja turiningą Lietuvos
gamtą.

Mėgi Lietuvą, nori pasigrožėti jaja — užsisakyk
"Vyti." Prenumeratos kaina: Metams \$2.50.

"VYČIO" Administracija

3261 S. Halsted St. Chicago, Ill.

